

vente i Virkeligheden vil komme bedre fra det, man vil maaske snarere komme fra Asken i Ilden. Een Ting er givet — det har vist sig til Evidens ved denne Lejlighed — at den Maade, hvorpaa den danske Stat hidtil har levet: paa korte Laan, paa Veksellaan, er en forkastelig Maade, som man nu, belært af Erfaringen, bør holde sig fra.

Finansministeren (N. Neergaard): Det har ikke været mig nogen Overraskelse, at ærede Medlemmer i dette Ting have benyttet Forhandlingen om Lovforslaget om det nye Statslaan til at give deres Følelser Luft. De Anker, der ere fremkomne, have væsentligst samlet sig om enkelte Punkter. Man har for det første fremhævet, at den opnaaede Kurs var meget ugunstig. Det Spørgsmaal, som det ærede Medlem, der sidst talte (Wenzel Neergaard), rettede til mig, kan jeg besvare derhen, at en Undersøgelse af Kurserne paa f. Eks. det norske 4 pCt.s Laan og paa forskellige andre som solide ansete Staters Obligationer tydeligt vil vise, at naar det drejer sig om saa store nye Emissioner, som her er Tale om, kunde i Øjeblikket ikke nogen bedre Kurs ventes. Det norske Laan, som blev emitteret for et Aar siden omtrent til pari, er ikke reusseret. Det staar nu i en Kurs, som kun er lidt højere end den Kurs, til hvilken vort Laan vil blive emitteret. I Begyndelsen af indeværende Aar har Østerrig stiftet et 4 pCt.s Laan, hvorfor det har opnaaet en Kurs af 90 pCt., og der kan nævnes forskellige andre Eksempler, som tydeligt nok vise, at den Kurs, der er opnaaet for det Laan, der nu er stiftet, vel kan siges at være ugunstig, fordi Markedsforholdene i det hele ere ugunstige, hvad de have været i længere Tid, men paa ingen Maade betegner nogen Synken af den danske Stats Kredit.

Man har sagt, at vi havde Kniven paa Struben, og at vi vare nødsagede til at slutte dette Laan paa nærværende Tidspunkt. Det er ganske urigtigt. En saadan indirekte Tvang eksisterer slet ikke for os. Det har ogsaa meget vel været de fremmede Finansgrupper, med hvilke vi have forhandlet, bekendt, at vi aldeles ikke have Kniven paa Struben. Det er f. Eks. fremhævet af det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode), at det, at Veksellaanene skulde fornyes i Juni og Juli, skabte en saa overordentlig stor Vanskelighed for os, at selve det Tidspunkt, hvor vi i to paa hinanden følgende Maaneder skulde

skaffe et Beløb af 69 Mill. Kr., tvang os til at tage et fast Laan paa hvilke som helst Vilkaar. Det er ganske urigtigt. Det er vel rigtigt, at skulde Veksellaanene fornyes under den nuværende økonomiske Situation, maatte de fornyes til en ugunstigere Rente end tidligere. Et Tilbud, som jeg tror, det ærede Medlem fra Kalundborg nævnedes, paa $4\frac{1}{8}$ pCt. har ikke foreligget for os og vil efter min Overbevisning ikke kunne naas. Jeg har selvfølgelig undersøgt den Sag og følt mig for hos de Grupper, som have vore Veksellaan. Jeg har Grund til at mene, at disse Laan neppe kunde være blevne fornyede billigere end til mellem $4\frac{1}{2}$ og 5 pCt., men at de kunde være blevne fornyede, derom er der ingen som helst Tvivl. Derfor har der ikke foreligget nogen Tvang, hverken direkte eller indirekte, for os til at indgaa et fast Laan.

Naar Regeringen har bestemt sig til at slutte dette Laan paa Vilkaar, der ere ugunstigere end dem, vore tidligere Laan gennem en lang Aarrække ere sluttede til, er det ikke, fordi vi ikke nu kunde klare os længere ved midlertidige Laan. Det kunde vi meget godt, om end Vilkaarene vare blevne dyrere, men det er, fordi jeg nærer den bestemte Opfattelse, at der ikke er nogen Grund til at vente nogen Bedring, maaske snarest en Forværrelse, af Laanemarkedet i den Tid, vi kunne overskue. Hvad er da Aarsagen hertil? Aarsagen er for det første den, at den store politiske Usikkerhed, under hvilken vi leve, har præget Forholdene paa Statsobligationsmarkedet i lang Tid, og den er ingenlunde mindre nu end tidligere. Dernæst er der hos Sparerne, hos dem, der skulle anbringe deres Kapital, et almindeligt Ønske om højere Rente. Det er de stigende Fordringer til Livet, der bl. a. have bevirket, at man ikke vil nøjes med de smaa Renter, som de solide Statsobligationer kunne byde; man gaar til de sydamerikanske Stater, hvor man endnu kan opnaa en Rente af sine Penge paa 5—6 pCt., og man maa erindre, at det er Stater, i alt Fald de bedre af dem, som ingenlunde kunne siges at være usolide. Deres økonomiske og finansielle Soliditet er for de flestes Vedkommende i afgjort Stigning. Disse Obligationer, hvis Kvalitet relativt forbedres, have givet de solide europæiske Statsobligationer en meget farlig Konkurrence. Ligeledes er det klart, at under de industrielle og forretningsmæssige høje Konjunkturer som dem, vi nu leve i, kastes der Værdier paa Mar-